

SPRÅKPOLICY VID GYMNASTIK- OCH IDROTTHÖGSKOLAN (GIH)

1. Inledning

I detta dokument finns riktlinjer för högskolans myndighetsspråk när det gäller utformandet av officiella dokument inom samtliga områden. Språk och språkanvändning inom utbildning och forskning behandlas separat.

Språkpolicyn ska fungera som ett verktyg för högskolans personal i det dagliga arbetet. Den ska vara ett stöd i att följa de lagar som reglerar språkanvändningen inom myndigheten och samtidigt ge personalen ett ökat språkligt medvetande. På GIH krävs att alla, såväl internt som externt, ges möjlighet att ta del av information och de beslut som fattats. Policyn fastställer principer för hur man på högskolan ska arbeta för att uppnå detta.

2. Regelverk

GIH som myndighet lyder under bland annat Språklagen¹ och Lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk². Dessa lagar reglerar myndigheters ansvar när det gäller användning av främst svenska och Sveriges minoritetsspråk. I Förvaltningslagen³ regleras att myndigheter ska sträva efter att uttrycka sig lättbegripligt och vid behov anlita tolk.

Enligt språklagen är förvaltnings språket i Sverige svenska. Myndigheterna har ansvar för att språket används och utvecklas samt att beslut och information finns på svenska. I detta ingår även att använda och utveckla svenska facktermer inom sitt område.

Sverige har fem nationella minoriteter varav samtligas språk utsetts till nationella minoritetsspråk:

- finska
- meänkieli
- samiska
- romani chib
- jiddisch

Enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk ska man som myndighet sträva efter att kunna bemöta personer på ovan nämnda språk och då främst finska, meänkieli och samiska. I lagen benämns även vissa kommuner som så kallade förvaltningsområden (se avsnittet ”Tillgänglighet” nedan).

¹ Språklag, SFS 2009:600

² Lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk, SFS 2009:724

³ Förvaltningslag, SFS 1986:223

3. Språkanvändning inom GIH

I detta avsnitt konkretiseras den generella och allmänna informationen ovan till förhållandena på just GIH. Delarna som tas upp är svenska som förvaltningspråk, användningen av svenska och andra språk utifrån begreppet tillgänglighet samt ett avslutande avsnitt om klarspråk med riktlinjer som gäller oavsett dokumentpråk.

Svenska som förvaltningspråk

På GIH ska samtliga lokala beslut finnas på svenska. I beslut ingår sådant som protokoll, rektors- och förvaltningschefsbeslut, chefs- och ordförandebeslut, lokala regelverk, policydokument, delegations- och arbetsordningar, studieplaner inom forskarutbildning, kurs- och utbildningsplaner för samtliga utbildningsnivåer, avtal och kravprofiler. Även lokala handböcker framtagna för högskolans interna arbete ska finnas på svenska.

En förteckning över besluts- och dokumenttyper på en myndighet som GIH kan aldrig bli komplett. I största möjliga utsträckning bör dock även andra än ovan nämnda dokument följa riktlinjerna som ställs upp i denna policy.

Tillgänglighet

Sammanträden i beslutande och beredande organ ska i första hand hållas på svenska. Önskvärt är att alla ska förstå talad och skriven svenska så bra att man kan ta del av beslut och information samt delta i internt arbete. Delar av högskolans personal, doktorandgrupp och studenter har dock annat språk än svenska som sitt förstaspråk. Om annat mötesspråk än svenska (företrädesvis engelska) används, ska detta vara noga genomtänkt och välgrundat. Val av språk får inte påverka förståelsen av diskussioner och de beslut som tas. Högskolan bör dock sträva efter att möjliggöra delaktighet i dessa organ för såväl personal som doktorander och studenter som inte kan svenska.

För möten på annat språk än svenska ska protokoll skrivas på svenska och engelska. Oavsett om det gäller protokoll eller annat typ av dokument, är det den svenska versionen som är den rättsligt bindande, medan den engelska är att betrakta som en översättning. Översättningar måste göras på sådant vis att inte någon del av dokumentets innehåll går förlorat. I fall då beslutsunderlag är på annat språk än svenska bör beslutet vara så pass utförligt formulerat att även en person som inte kan ta del av underlaget i sin helhet, ska kunna förstå innebörden av beslutet.

I normalfallet gäller att alla strategiska och rättsligt bindande dokument samt information som berör en internationell och/eller icke svenskspråkig målgrupp ska finnas översatta till engelska.

Stockholms stad är enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk ett så kallat förvaltningsområde för finska. I ett förvaltningsområde är kraven på språkkunskap inom myndigheter större än för myndigheter utanför området. För GIH innebär det att man har skyldighet att bistå med skriftlig översättning till finska av beslut och beslutsmotivering i fall då person som är part i ett ärende saknar juridiskt biträde. Lagen reglerar också att man som part (eller ställföreträdande för part) i ett ärende har rätt att använda finska i kontakt med högskolan.

GIH har som myndighet även krav på sig när det gäller tillgänglighet utifrån ett funktionshindersperspektiv. Detta regleras dock inte i denna policy.

Klarspråk

GIH:s samtliga dokument ska präglas av ett vårdat, enkelt och begripligt språk. Det ska vara anpassat till mottagaren, ha en ändamålsenlig struktur, vara klart och tydligt samt ha en respektfull ton. Begrepp ska användas konsekvent och förklaras där det är nödvändigt. Förkortningar bör endast förekomma i undantagsfall.

I den mån engelska översättningar av officiella dokument förekommer ska samma principer tillämpas även på dessa texter. För att eftersträva ett enhetligt intryck ska brittisk engelska användas i samtliga översättningar till engelska.

Som stöd i arbetet finns bland annat Myndigheternas skrivregler, UKÄ:s svensk-engelska/engelsk-svenska ordbok, UHR:s svensk- engelska ordbok för utbildningsområdet. Även böckerna Svenska skrivregler och Språkriktighetsboken samt material på Språkrådets webbplats kan vara till hjälp.